

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
6 luni 22,50
3 luni 11,25
Streintătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
= TELEFON 16/98 =

*Din cauza vacanței Sf. Paști, Numărul viitor
va apărea cu data de Duminică 17 Aprilie a. c.*

SUMAR

— Instituțiunea juriului criminal în Anglia, de d-l Prim-procuror I. B. Georgescu.

JURISPRUDENȚĂ :

— Camera de punere sub acuzare a Curții de apel București și Judecătorul de instrucție al Trib. Teleorman: Georgescu N. N. Hublea, inculpat pentru tâlhărie (Tâlhărie. — Răpire. — Santaj), cu o Notă de d-l profesor I. Tanoviceanu.

— Judecătoria rurală Scărișoara-Romanați: (Art. 111 din legea judecătorilor de ocoale fiind privitor la o chestiune de fond iar nu la simple acte de procedură, nu poate avea efect retroactiv).

Rezumatele Jurisprudenței Curții noastre de casație

— Cas. s. I: Contract de închiriere.—Clauza denunțării Contractului într'un termen fixat. — Notificare din partea proprietarului că voește a uza de această clauză. — Dacă este suficientă prin scrisoare recomandată sau trebuie făcută prin portări? — Articolul 1079 din codul civil.

— Cas. s. II: Jurați. — Chestiuni. — Precugetare. — Art. 361 procedura penală.

— Cas. s. III: Registre comerciale. — Stabiliment de băi. — Fapte de comerț.—Art. 3, 7 și 22 c. com. și 85 legea timbrului.

Instituțiunea Juriului criminal în Anglia

Juriul criminal așa cum funcționează azi mai în toate țările Europei (singură Olanda și câte-va cantoane din Elveția au scăpat de contaminare) a fost introdus din Anglia la începutul secolului al XIX, iar în Franța ceva mai de timpuriu, în 1791, grație căror împrejurări această «superstiție a timpurilor trecute», după expresiunea lui E. Ferri, a putut face cucerirea aproape a tuturor popoarelor Europei, și a unora mai civilizate ale Americilor. Nu vom discuta aici, după cum nu vom discuta nici dacă această instituțiune, față de rezultatele ei cunoscute, mai trebuie menținută chiar cu oarecare reforme ce i s'ar aduce, și pe cari cei ce mai cred în o ameliorare a ei le găsesc necesare, sau trebuie desființată.

La cele ce scriam și căutam să documentez în *Curierul Judiciar*¹⁾ în contra juriului, nu găsesc nimic de adăugat, iar experiența în afacerile penale căpătată în aproape zece ani numai de

Parchet, mă întărește și mai mult în convingerea absolutei necesități a suprimării lui.

Despre ridicolul, nedreptatea și scandaloasele rezultate ale acestei parodii de justiție, mă rezerv a vorbi cu date statistice altă dată.

Deocamdată, găsesc necesar, față de cunoștințele sumare ce cei mai mulți cari se ocupă de chestiune, au asupra juriului în pământul lui de origină, Anglia, să expun organizarea și modul lui de funcționare nu numai în linii generale, ci și în unele detalii.

În cele ce urmează m'am folosit în mare măsură de documentatul studiu al Contelui de Franqueville: «Le système judiciaire de la grande Bretagne²⁾», un pasionat și cunoscut cercetător al Instituțiilor politice și judiciare ale Angliei, studiu în care cunoștințele sunt, cred, mai complete, în orice caz mult mai recente, decât în lucrarea lui Mittermaier³⁾.

Asupra originii juriului în Anglia s'au exprimat atâtea păreri, s'au făcut atâtea conjecturi, și s'a scris atâtea, că din haosul acesta cu greu se poate desprinde adevărul. Sunt autori cari cred că el nu este un produs pur englez, și unii socotesc că el e de origină bretonă, alții de origină saxonă, iar alții îi găsesc sursa în moravurile și practicele, normandă sau francă.

Cert este un fapt: în Anglia, original sau împrumutat el este rezultatul unor serii întregi de cutume și unor lente și insensibile transformări ale obiceiurilor locului. Justiția, în primele organizări sociale, se împărțea de către oamenii liberi sub președenția Conților sau Scheriffilor. Înaintea acestora compăreau martorii care în materie civilă atestau faptele pe care le cunoșteau, iar în materie penală se purtau garanți de inocența sau moralitatea acuzaților.

Cu timpul rolul lor se complinește cu acela de acuzatori și denunțatori, și funcționează astfel începând cu secolul al XII, pentru a suferi în

²⁾ 2 volume, ediția 1893, editor J. Rothschild, Paris.

³⁾ Mittermaier: Traité de procédure criminelle en Angleterre, en Ecosse et dans l'Amérique du Nord, Traité. Chaufford, Paris, 1868.

¹⁾ *Curierul Judiciar*, 1907, No. 7.

curs de alte două secole o transformare radicală în aceea de judecători.

La finele secolului al XIV-lea, transformarea aceasta este completă, însă în forma sa de azi, juriul nu funcționează decât din secolul al XVII-lea⁴⁾.

Juriul⁵⁾ care judecă afacerile criminale este convocat de către *Scheriff*⁶⁾. El întocmește în totdeauna listele de jurați și în modul următor: Toate districtele primesc ordinul prin «Administrației asistenței publice» ca cel mai târziu până la 1 Septembrie al fiecărui an să înainteze o listă de toți acei ce locuiesc în parochiile lor respective și care pot îndeplini funcțiunea de jurat. Fiecare dintre aceștia primește un formular pe care e ținut să-l completeze în termen de două zile, cu datele ce i se cer pentru calitatea de a fi jurat. Toate formularele apoi se colecționează și se formează lista anuală. Odată lista întocmită, «administratorii» o afișează primele trei Dumineci din Septembrie, la ușa principală a bisericilor, capelelor, sau altor locașuri de cult ce se găsesc în localitate. Toți acei ce au de făcut întâmpinări la cele coprinse în liste, se adresează Judecătorilor de pace cari fixează locul și ziua când le vor judeca. În cursul ultimei săptămâni din Septembrie, Judecătorii de pace din fiecare district se reunesc în mici sesiuni, pentru a primi listele, cu care ocaziune ei pot șterge sau introduce în liste pe aceia pe cari «administratorii» i-au trecut din greșeală sau i-au omis. Aceste formalități implinite, *Scheriff*-ul primește în cele șase săptămâni dela închiderea sesiunilor judecătorești, toate listele. El formează lista generală și definitivă. Condițiunile ce se cer pentru ca cineva să figureze pe listele de jurați sunt: să fie major, să fie cetățean englez, sau dacă nu este, să dovedească că domiciliază de cel puțin 10 ani în Anglia, și să aibă cens. Censul diferă, după cum juratul va face parte dintr'unul sau altul din juriu. Cu întocmirea listelor se fac mari abuzuri, și se întâmplă că în ele nu figurează niciodată unii din marii financiari, industriași, comercianți sau nobili și cari, desigur, pun mai presus de interesele instituțiunei, propriile lor interese.

Jurații se convoacă cu zece zile înainte de judecarea cauzei, afară de unele localități ca Londra, unde termenul este mai scurt. Juratul care nu se prezintă la ziua ce i s'a fixat, după ce numele său a fost strigat de trei ori, poate fi condamnat la o amendă pe care o fixează judecătorul, care compune Curtea.

Jurații ordinari, pentru afacerile civile primesc o indemnizare, care este derizorie⁷⁾.

Pentru cauzele criminale, oficiul lor este gratuit. O lege din 1870 decisese că ei vor avea dreptul pentru fiecare afacere, la o alocație de lei 12.50, însă această dispoziție a fost abrogată.

Indivizii acuzați de crimă, sunt traduși înaintea Curții cu juri de către Marele juriu⁸⁾, care pronunță punerea sub acuzare.

Actul de acuzare (*Indictment*) coprinde trei părți: preambulul, expozeul și concluzia și este redijat de către *Solicitor*⁹⁾.

Până în secolul al XVIII, acuzatul compărea în lanțuri, iar locul unde stă era înconjurat de plante odoriferante și balsamice, reminiscență a vremii când ciuma bântuia Londra. Azi acuzatul se prezintă nelegat, iar plantele au dispărut. El este întrebat de *Clerk*¹⁰⁾ dacă este culpabil sau nu. Acuzatul nu poate răspunde decât: *guilty* (culpabil) sau *not guilty* (neculpabil). Când acuzatul a răspuns: culpabil atunci toată procedura de urmat încetează. Prin aceasta el mărturisește că a săvârșit crima ce i se impută, în toate circumstanțele și împrejurările coprinse în *indictment*. Nu se mai ascultă nici un martor, nu se mai acordă cuvântul nici acuzării, nici apărării, iar judecătorul fără a consulta pe jurați, pronunță imediat sentința. Dacă *indictmentul* califică fapta acuzatului, omor, judecătorul e obligat să pronunțe pedeapsa cu moarte. Cazurile de cari acuzatii se declară culpabili sunt foarte rare, și avocații cari susțin apărarea în totdeauna povățuesc pe acuzat să declare *neculpabil*, deși culpabilitatea lui ar fi evidentă, fie din mărturisirile ce ar fi făcut în cursul instrucțiunei fie din alte împrejurări¹¹⁾. Când acuzatul răspunde: *neculpabil* grefierul înscrie pe *indictment* litera P (*put upon his country*), iar acuzarea este obligată să probeze în mod absolut culpabilitatea. Acuzatul se poate apăra singur sau prin avocat.

Imediat după această formalitate, se procedează la formarea comisiunei juraților (*impaneling*). Aprodul adresându-se acuzaților, care sunt la bară, le zice: «Prizonieri, oamenii aceștia cinstiți, pe care îi veți auzi acuma chemându-se, sunt jurații care vor decide între Suverana Lady

⁸⁾ Marele juriu are misiunea de a pronunța punerea sub acuzare înaintea Curților cu juri a indivizilor acuzați de crime, și înaintea Curților de sesiuni trimestriale, a indivizilor inculpați pentru delict. El este ales de către *Scheriff* din personajii mai importante, ca judecători de pace, foști *Scheriffi*, membrii ai parlamentului, etc., și este în număr de 23 membri.

⁹⁾ Membru al Ministerului public.

¹⁰⁾ *Clerk* este un magistrat care la Curțile cu jurați are rolul de a înregistra verdictele, de a taxa cheltuelile, de a forma juriul, de a redija și semna ordonanțele și mandatele relative la executarea deciziunilor. El este auxiliarul judecătorului care formează Curtea.

¹¹⁾ Mittermaier se ridică contra acestui sistem, pe care îl găsește plin de inconveniente și pe care-l califică de inic, pentru motivul că dă o prea mare valoare mărturiei, sustrage juriului chestiunea culpabilității, putând da loc la grave complicațiuni când sunt doi acuzați și când unul pledează culpabil și celalt neculpabil (Op. cit., ch. XXIII).

⁴⁾ Conte de Franqueville, op. cit., tom. I, pag. 490 și urm.

⁵⁾ Juriul în Anglia este de mai multe feluri: Juriul ordinar, Juriul special, Marele juriu, Juriul *coroner*, Juriul de expropriațiune.

⁶⁾ Funcționar cu atribuțiuni administrative și judecătorești.

⁷⁾ La Londra un shilling, de cauză, iar în provincie, 80 bani.

Regina¹²⁾ și voi, în afacerile voastre respective (sau asupra vieții ori morții voastre, când crima se pedepsește cu pedeapsa capitală). Deci dacă voi, sau unul din voi, voește să recuze pe vreunul din ei, îl veți recuza în momentul când se apropie de Biblie pentru a jură, și înainte de a fi jurat: numai atunci veți fi ascultați».

Recuzarea se face fără arătare de motive. Ea poate fi făcută însă și cu arătare de motive, cari sunt în număr de patru: 1) *propter honoris respectum*, excluderea pair-ilor; 2) *propter defectum*, excluderea străinilor; 3) *propter affectum*, recuzarea celor suspectați de parțialitate; și *propter delictum*, înlăturarea celor ce au suferit o condamnare.

Acuzatul are dreptul de recuzare individuală (*to the polls*), precum și acela de recuzare totală (*to the array*) în caz când parțialitatea juriului ar fi notorie sau prezumată astfel.

Recuzarea totală se face arătându-se motivele cari se examinează de judecător, sau de doi jurați aleși ca arbitri. Dacă motivele sunt întemeiate, se convoacă alt juriu.

Numele juraților cari au să compună juriul sunt înscrise pe niște bucăți de hârtie, de mărime egală și pe care grefierul le amestecă ca pe cărțile de joc. Apoi citește numele juraților în ordinea în care îi apar scrise pe acele bucăți de hârtie.

Odată comisiunea de jurați aleasă, ea judecă toate afacerile din acea zi. Jurații nu se pot separa până ce nu aduc un verdict. Dacă unul se îmbolnăvește în timpul desbaterilor, afacerea se amână. Jurați suplimentari nu sunt. După ce jurații își ocupă locurile ei depun jurământul, a cărui formulă este următoarea și care li se citește de către aprod: «Veți judeca bine și pe ființă de adevăr: Veți da o hotărâre dreaptă între Suverana Lady Regina și prizonierul dela bară, pe care îl veți lua în cercetare; veți da un verdict sincer, după mărturii. D-zeu să vă ajute. Fiecare jurat sărută Biblia. Și această formalitate implinită, grefierul adresându-se juraților le spune: «asigurați-vă dacă acuzatul e culpabil sau nu, după ce veți ascultă martorii», apoi dă citire actului de acuzare.

După citirea *indictmentului* se dă cuvântul urmării¹³⁾, care prin avocatul ei, face expunerea

faptelor, și cere apoi să se asculte martorii în acuzare, care fiecare poate fi cercetat de apărare și reexaminat apoi de urmărire. După aceea apărarea, expune și ea afacerea, ascultă martorii în descărcare, care pot fi cercetați și de urmărire, și face rezumatul afacerii. Urmărirea are cea din urmă replică. Mai în totdeauna ascultarea martorilor dă loc la adevărate dueluri de perspicacitate între avocații urmăririi și apărării, și nu de multe ori, în dorința de a smulge cât mai curat adevărul din gura martorilor, avocații termină prin a-i obose și zăpăci.

Distincțiunea între martori și informatori nu este cunoscută de procedură: toți sunt martori și sunt ținuți să jure pe Biblie, fără deosebire de vârstă sau grad de rudenie. Excepție face numai soția acuzatului, care nu este primită a da mărturie, nici în favoarea, nici în contra acuzatului. Întrebările se pun prin organul judecătorului. Mărturisirea fondată pe ceea ce s'a auzit sau să știe dela alții (*hearsay*) nu este primită niciodată. Declarațiunea victimei, făcută *Coroner-ului*, dacă apărarea se opune să fie citită, nu poate fi cunoscută.

Urmărirea este datoare să facă toate dovezile, stabilind atât existența faptului cât și toate împrejurările în cari el s'a comis, și cari sunt conținse în actul de acuzare.

Acuzatului nu i se ia niciun fel de interogator; el nu este întrebat nici cel puțin cum se numește, iar despre antecedentele lui este oprit să se vorbească. Judecătorul le are înaintea sa, însă nici el, și nici nimeni altul nu are dreptul să le facă cunoscute, chiar când apărarea ar prezenta pe acuzatul ce poate fi un recidivist, ca pe cel mai curat dintre oameni. Toate datele privitoare la persoana acuzatului poartă asupra vârstei sale, gradului său de cultură și la expunerea faptului ce i se impută, în linii generale, fără niciun amănunt. Ele sunt tipărite într-o fișă numită *Calendar*, și pe care jurații dacă vor, o pot consulta.

Avocații, contrariu uzului după continent, nu pledează, discută. Toată abilitatea lor și-o arată în administrarea probelor, și nu-și pierd nici odată vremea căutând să revolte sau să înduioșeze pe jurați.

lor își păstrează profesiunea de avocați, putând pleda pentru particulari. Retribuțiunea pentru Attorney este de 176000 fr. anual, iar pentru Solicitor de 150000 fr. anual.

Directorul urmăririlor, nu este altul decât Casierul general al Ministerului de finanțe, și este sub ordinele directe ale Attorney general. Coronerii sunt funcționarii însărcinați cu anchetele asupra cazurilor de moarte violentă; ei convoacă un juriu cari împreună cu un medic examinează cadavru, ascultă martorii, și le dă un verdict. Dacă verdictul încredințează pe cineva de asasinat, coronerul ordonă imediat arestarea criminalului, și traducerea lui înaintea unei Curți de jurisdicție sumară, care procedează la instruirea afacerii. (Comte de Franqueville, op. cit., Vol. I, pag. 53 și urm.).

¹²⁾ În virtutea unor ficțiuni legale, toate crimele se socotesc a fi comise în contra Suveranului și păcii sale, iar ori ce urmărire este intentată în numele Reginei.

¹³⁾ Instituțiunea Ministerului public, așa cum funcționează pe Continent, nu este cunoscută în Anglia. Urmăririle criminale pot fi intentate de către: 1) Jurisconsultii coroanei; 2) de directorul urmăririlor; 3) de Coroner; 4) de grefierii de pace; 5) de asociațiuni sau particulari; și 6) de poliție. Jurisconsultii Coroanei sunt Attorney general și Solicitor general și ei fac urmărirea din ordinul guvernului sau parlamentului. Se recrutează de obicei din avocații cei mai de seamă ai majorității parlamentare și pe tot timpul funcționării

După ce desbaterile se declară închise, acuzatul personal poate să facă, dacă vrea, un expozeu, la care mai întotdeauna însă renunță.

Curtea ar trebui să se compună din doi membri: un judecător și un *alderman*, asistent fără obligațiune pentru judecător de a-l asculta și fără nici o atribuțiune.

De secole însă, Curtea se compune dintr'un singur judecător. Judecătorul poartă robă și perucă, și în tot timpul desbaterilor ia note, iar obligațiunea ce-i impune legea este: «de a-și ține mintea atentă». (*Keep his mind open*).

Rezumatul judecătorului este obligator. S'a recunoscut că mai întotdeauna, aceste rezumate sunt modele de imparțialitate și de expunere. După rezumat juriul deliberază. Adesea pronunță verdictul fără să părăsească sala, jurații din prima bancă întorcându-se către cei din a doua bancă și consultându-se, mai ales în cazurile când afacerea li se pare clară și bine dovedită.

În caz contrariu, deliberază în camera lor. Când reintră cu verdictul, grefierul îi întreabă: «Domnilor, sunteți de acord asupra verdictului d-voastră? Ce ziceți? Găsiți pe X culpabil sau neculpabil?»

Primul jurat (*foreman*) atunci răspunde arătând rezultatul deliberațiunilor juraților. Verdictul se dă în unanimitate.

Când jurații nu pot cădea de acord, judecătorul poate amâna afacerea, convocând alt juriu. Judecătorul poate uneori să nu aprobe verdictul adus de jurați: atunci îi invită să examineze din nou afacerea și să aducă un alt verdict. Dacă și în acest caz jurații aduc același verdict, judecătorul poate amâna afacerea și dispune judecarea ei de un alt juriu. Ceea ce nu se întâmplă aproape niciodată.

Când juriul aduce un verdict de neculpabilitate, judecătorul pronunță achitarea prin cuvintele: «*You are discharged*» (vă descarc).

În caz de verdict de culpabilitate, judecătorul nu citește niciun text de lege, și nu pronunță nicio formulă specială; face o scurtă admonestare acuzatului, și pronunță pedeapsa. În cazul când judecătorul urmează să pronunțe o sentință de moarte, se chiamă preotul care se așează lângă judecător, în picioare, iar aprodul strigă: «Oyez, Oyez, Oyez, Milorzii, judecătorii Reginei, vor și ordonă strict ca orice persoană să păstreze tăcerea sub pedeapsă de a fi încarcerată, în tot timpul când va fi pronunțată sentința de moarte, contra acuzatului care este la bară».

Judecătorul ține acuzatului o scurtă alocuțiune, după care punându-și peste perucă o bucată de stofă neagră, pronunță următoarea formulă:

«Decizia pronunțată contra d-voastră¹⁴⁾ de Curte, pentru crima de omor, de care sunteți acum convins, este de a fi condus din locul unde acum vă găsiți, la închisoarea de unde ați fost adus aici; iar de acolo, la ziua fixată, veți fi condus la locul de execuțiune pentru a fi spânzurat de gât, până ce corpul vostru v'a muri; iar corpul vostru odată mort, va fi îngropat în incinta închisorii în care ați fost deținut în ultimul timp. Dumnezeu să aibă milă de sufletul vostru».

Judecătorul își ridică de pe cap bucata de stofă neagră, iar preotul răspunde: *Amen*.

Deciziunea dată de Curte nu se poate ataca decât pentru vicii de formă.

* * *

Din cele expuse, se poate vedeă că juriul, așa cum el funcționează, nu oferă nici pentru acuzat un maximum de protecțiune, nici pentru societate o suficientă garanție compatibilă cu necesitățile unei serioase represiuni a crimelor.

Contele de Franqueville, care în decurs de 30 ani a studiat și urmărit la fața locului funcționarea juriului în Anglia, în loc de ditirambe cum îi ridică toți acei ce se extasiază în fața instituțiilor Engleze, dar pe care nu le cunosc aproape de loc, sau numai din auzite, scrie: «Il n'est pas possible d'imaginer un système qui donne plus de facilités à un accusé coupable, mais riche, pour échapper à une condamnation; il est difficile de concevoir un système qui assure à un accusé non coupable, mais pauvre, moins de facilités pour faire éclater son innocence¹⁵⁾».

Ceeace, desigur, trebuie să fie în mare măsură adevărat, căci nu s'ar explica altfel cuvintele Lordului Kingsdown în Camera Lorzilor din 1859: «Ar fi mai bine de a se desființa instituțiunea juraților decât a o menține așa precum funcționează¹⁶⁾».

Tendința de a se sustrage cât mai multe afaceri de competența juriului pentru a fi trecute în aceia a judecătorilor profesioniști, tendință ce este în creștere încă din secolul al XVIII-lea¹⁷⁾, învederează, desigur, viciile de care suferă instituțiunea, și grija de a se asigura o mai bună represiune a crimelor, în Anglia chiar, țara clasică a juriului.

I. B. GEORGESCU

Prim-procuror la Tribunalul Dolj

¹⁴⁾ Atât judecătorul, urmărirea cât și apărarea se pronunță cu multă deferență față de acuzat și-i vorbesc cu o politeță extremă.

¹⁵⁾ Op. cit., tom. II, pag. 687.

¹⁶⁾ Tarde: Philosophie pénale, citat de d-l I. Tanoviceanu în Cursul de procedură penală, No. 629, pag. 392.

¹⁷⁾ I. Tanoviceanu, op. cit., pag. 406.

Camera de punere sub acuzare a Curței de apel din București

Audiența ăla 9 Noembrie 1915

Președinția D-lui D. A. MAVRODIN, Președinte

George N. N. Hublea, inculpat pentru tâlhărie

Deciziunea No. 36

Tâlhărie. — Răpire. — Șantaj. — Dacă cineva prinzându-și nevasta în casa sa cu'un individ în flagrant delict de adulter, îi aplică câteva lovituri, îl leagă spre a-l duce la postul de jandarmi, îi ea din chimir două bricege și un portofel pe cari tot atunci i le restituie neforțat de nimeni dar primește un înscris, o poliță și lei 60 pe cari i le-a oferit de bună voe cel prins în flagrant delict, constituie sau nu veri un fapt penal ca să poată fi pus sub urmărire? (Art. 317 și 334 c. penal).

Faptul că inculpatul, prinzând în casa sa pe reclamant în flagrant delict de adulter cu soția sa, i-a aplicat câteva lovituri și l-a legat cu o frînghie voină a-l duce la postul de jandarmi, iar apoi i-a luat din chimir două bricege și un portofel cu bani, pe cari tot atunci i le-a restituit, neforțat de nimeni, primind un înscris și o poliță și 60 lei, pe cari reclamantul i le-a dat de bună voe în scop, desigur, de a evita orice scandal, fiind înșurat, și de a nu fi urmărit pentru adulter, nu constituie crima de tâlhărie, nici răpirea prevăzută de art. 317 c. penal și nici delictul de șantaj prevăzut de art. 334 ultimul aliniat sau veri un alt fapt penal.

Deliberând,

Având în vedere că prin ordonanța definitivă cu No. 74^{*)} din 9 Noembrie 1915, dată de d-l Judecător de instrucție al Tribunalului Muscel, se declară cas de urmărire în contra inculpatului Gheorghe N. N. Hublea, major, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 317 al. I. și 3 din c. p.;

Având în vedere și rechizitorul scris al d-lui Procuror general cu data de 18 Noembrie 1915, alăturat la această deciziune, prin care se cere acestei camere de acuzare ca prin decizia ce va pronunța să declare de asemenea că este loc de a fi pus sub acuzațiune numitul inculpat, pentru faptul prevăzut și pedepsit de articolele menționate mai sus, pentru că în seara de 22 Iunie 1915 a comis asupra persoanei lui Gheorghe Ion Zipsiș, crima de tâlhărie, cu voință, că cu această ocazie prin amenințări și rele tratamente a răpit acestuia o poliță în sumă de 60 lei și un înscris;

Considerând însă că din instrucțiunea urmată în cauză nu rezultă probe sau indicii îndestulătoare de culpabilitate în contra inculpatului, pentru crima de tâlhărie cei se impută sau pentru vre un alt fapt penal, cari să motiveze punerea lui sub urmărire;

Că, într'adevăr, din actele de instrucțiune reese și judecătorul de instrucțiune constată prin ordonanța sa, că în seara de 22 Iunie 1915 inculpatul Gheorghe N. N. Hublea, prinzând acasă la dânsul pe reclamantul Ion G. Zipsiș în flagrant delict de adulter cu soția sa Luxandra, i-a aplicat câteva lovituri și l-a legat cu frînghia spre al duce la postul de jandarmi, după cum afirmă inculpatul;

Având în vedere că mai reese din actele de instrucțiune, că în timpul, pe când reclamantul era legat, inculpatul i-a luat din chimir, două bricege și un portofel cu bani, însă după puțin timp, tot atunci oferindu-se și dându-ise chiar de reclamant de bună voe, — după cum afirmă martorul, — devizul, Nicolae I. Ghinescu, o poliță și un înscris și suma de 60 lei, i-a înapoiat atât bricegele cât și portofelul cu bani;

Considerând că acestea fiind faptele, ele nu constituiesc crima de tâlhărie, întrucât violența, lovirile și relele tratamente întrebuițate de inculpat asupra re-

clamantului sunt justificate prin surprinderea acestuia în casa lui în flagrant delict de adulter cu soția sa;

Că, în ce privește luarea portofelului și a bricegelor, nu poate fi considerată ca o răpire în sensul art. 317 c. p., întru-cât tot atunci, neforțat de nimeni, le-a înapoiat;

Că spre a exista crima de tâlhărie nu e suficient numai luarea prin violența a lucrului altuia, ci se mai cere ca răpirea să fie făcută cu cuget de a-și însuși pe nedrept lucrul răpit; ori, în speță, faptul restituirii dovedeste că a lipsit inculpatului intențiunea de a-și apropia obiectele luate ca zălog reclamantului;

Că, de asemenea, nici primirea poliției și înscrisului nu pot fi privite ca o răpire, întrucât e stabilit din instrucțiune, că acestea au fost oferite și date inculpatului de către reclamant de bună voe în scop, de sigur, de a evita orice scandal, — fiind înșurat și de a nu fi urmărit pentru adulter;

Că pentru aceleași considerațiuni, primirea poliției și înscrisului de către inculpat dela reclamant nu constituie nici delictul de șantaj prevăzut de art. 334 al. ult. c. p. sau vreun alt fapt penal, de oarece ele n'au fost cerute sau obținute prin amenințări, ci oferite voluntar de către reclamant;

Pentru aceste motive, în neunire cu concluziunile orale ale d-lui Procuror general, Camera, reformează ordonanța definitivă cu No. 74 din 9 Noembrie 1915, dată de d-l Judecător de Instrucție al Tribunalului Muscel;

Declară că nu este loc de urmărire în contra inculpatului Gheorghe N. N. Hublea, pentru crimă de tâlhărie, prevăzută și pedepsită de art. 317 al. I. și III cod penal, ce i se impută sau pentru vre un alt fapt penal și în consecință, etc.

(ss) D. A. Mavrodin, I. Coadă, P. Hagiopol.

Grefier (s) Mladoveanu

NOTĂ. Ordonanța Judecătorului de instrucțiune reformată prin deciziunea Camerii de punere sub acuzare este vrednică de laudă pentru soluțiunea și motivarea ei. De n'ar avea decât calitatea că e o hotărâre morală și totuși soluțiuna ar merita să fie lăudată; noi credem însă, pentru motivele atât de bine arătate de judecătorul de instrucțiune în ordonanța sa, că ordonanța face în acelaș timp o bună aplicare a principiilor legii.

Ne pare rău că nu putem să aprobăm și deciziunea Camerii de punere sub acuzare.

Nu ne vom pune pe terenul moral, fiindcă nu de acest punct are să țină seamă judecătorii în hotărârile lor, dar vorbind juridicește soluțiunea Camerii de punere sub acuzare este inadmisibilă.

Camera de punere sub acuzare recunoaște prin deciziunea sa că din acte rezultă următoarele două fapte:

1) Inculpatul a aplicat lovituri reclamantului și 2) Că fiind reclamantul legat i-a luat din chimir două bricege și un portofoliu cu bani.

Aceste fapte dupe Camera de punere sub acuzare nu constituiesc nici crima de tâlhărie, ce se imputa inculpatului, și nici vre un alt fapt penal.

Oare așa să fie?

Dar maltratările suferite de reclamant nu constituiesc nici un fapt penal? Că ele au fost provocate prin adulter; lucrul e neîndoios, dar

^{*)} A se vedea tot în acest număr la pag. 214.

provocarea prin adulter nu este o cauză de nepe-depsire, dupe lege, ci o scuză, care conform art. 254 cod penal are de efect să micșoreze pedeapsa.

E dar absolut afară din orice îndoială că, cel puțin pentru delictul de lovituri, recunoscut de Camera de acuzare, inculpatul trebuia să fie supus pedepsei, fiindcă dreptul modern nu dă drept nimănui să și facă dreptate singur. Totuși Camera, dupe ce vorbește la început de această faptă represibilă, o subtilizează mai târziu, reduce cestiunea numai la tâlhărie, constată inexistența tâlhăriei și, uitând loviturile aplicate de inculpat, declară cănuși se poate imputa *nici un fapt penal*.

Dar chiar cu tâlhăria, se poate ca inculpatul să scape atât de ușor?

Raționamentul Curții este că, tâlhăria nu poate exista fiindcă deși inculpatul a luat cu violență din chimir cele două bricege și portofoliul cu bani, însă după puțin timp, oferindu-i-se de *bună voe* de reclamant, o poliță și un înseris, i-a înapoiat atât bricegele, cât și portofoliul cu bani.

Acest de *bună voe*, date fiind împrejurările în care s'au petrecut faptele, este superb! Cum? Poate oare cineva să creadă că, de bună voe, animo donandi, reclamantul bătut, legat și jefuit, se gândea să facă donațiuni inculpatului? E cu neputință ca unul singur din judecători să fi crezut acest lucru nefiresc!

Dar raționamentul Camerii de acuzare este ne-admisil pentru un alt motiv, anume: un fapt ulterior în general, nu ridică pedeapsa unei infracțiuni.

În adevăr.

Să presupunem că un individ după ce mi-a furat un ceasornic, îmi cere 100 lei pentru a mi-l restitui și eu primesc să-i dau această sumă; oare fiindcă de bună voe am convenit să dau suta de lei ca să mi se restituie ceasul, delictul de furt a încetat să existe?

Tot asemenea și pentru tâlhărie. Dacă după ce o persoană mi-a răpit cu violență oarecare lucruri, ea mi le restituie în urmă în schimbul unei sume de bani primită pentru acele lucruri și pentru a-mi lăsa libertatea or a încetă bătăile, urmează oare că fapta de tâlhărie a încetat să existe?

Faptele ulterioare, rezultând din convențiuni intervenite chiar de *bună voe*, cu atât mai mult silite, nu pot avea nici un efect asupra unei infracțiuni comise, fiindcă după cum glăsuște art. 5 cod. civ. nu se poate derogă prin convențiuni particulare la legile care interesează ordinea publică și bunele moravuri.

Prin urmare faptul lucrării prin violență a bricegelor și portofoliu cu bani, de la reclamantul care era legat, constituie o infracțiune care ar fi discutabil dacă ar putea să dispară prin restituirea puțin timp în urmă a obiectelor, dar în

contestabil că nu dispăre prin o mai mare jefuire ulterioară.

Fiindcă în realitate lucrurile s'au petrecut astfel: Inculpatul prinzând pe reclamant în flagrant delict nu s'a mulțumit să-l bată și să-l lege, spre a-l duce la postul de geandarmi, după cum afirmă dânsul, ci a voit prealabil să-l și jefuiască. Când a văzut însă că prinsul în flagrant delict de adulter avea puțini bani la el, sa gândit a-i smulge mai mulți prin făgăduială, renunțând la puținile lucruri ce luase de la dânsul. Aceasta nu însemnează că n'a existat tâlhăria primitivă, ci numai că în urmă a voit prin o altă faptă să realizeze un mai mare câștig.

Socotesc dar că soluțiunea Camerii de punere sub acuzare este nu numai contrarie intereselor sociale, dar în același timp violează dispozițiunile și principiile legii, atât de bine expuse prin ordonanța infirmată de dânsa.

I. TANOVICIANU

Iată și ordonanța judecătorului de instrucție al Trib. Muzel cu No 74 din 9 Noembrie 915, reformata de Camera de punere sub acuzare prin decizia No. 36/915 publicată tot în acest număr la pag. 213 însoțită de Nota de mai sus a d-lui profesor I. Tanovicianu:

Expunem în fapt următoarele:

În seara de 22 Iunie a. c. inculpatul Gheorghe N. N. Hublea, prinzând acasă la dânsul pe reclamantul Ioan G. Zipsi în flagrant delict de adulter cu soția sa Ruxandra, dupe ce-i aplică mai multe lovituri cu o fringhie, îl amenință și îl legă, constrângându-l prin aceste mijloace a-i semna o poliță și un înseris confirmativ pe timbru de 30 bani, prin care i-se da dator suma de 60 lei, bani ce se obligă a-i plăti în rate până la întâi Noembrie a. c.;

Inculpatul a mai luat lui Ioan G. Zipsi înainte de a-l lega, două bricege ce ținea în chimir, suma de 35 bani gologani și doi lei ce avea într'un portmoneu, pe cari în urmă dupe ce a intrat în posesiunea actelor de creanță mai sus arătate, i-le-a restituit;

Asupra împrejurărilor în cari s'a comis acest fapt și a acelor cari l-au precedat, în lipsă de martori de fapt, există două versiuni contrazicătoare: una susținută de reclamant și alta de inculpat și de soția sa;

Din coroborarea și coordonarea celor susținute de reclamant și de inculpați rezultă cu foarte mare probabilitate că Ruxandra Hublea, crezând că soțul său va lipsi în acea seară de acasă, a chemat pe Ion Zipsi cari a venit la dânsa; inculpatul Gheorghe N. Hublea l'a pândit și surprins în flagrant delict, făcând pe reclamant prin violențe să aleagă între un sacrificiu material și între scandalul public la care se expunea altfel;

Ori cari ar fi însă aceste împrejurări, un fapt rămâne cert și bine stabilit și anume că Gheorghe N. N. Hublea găsind pe Ion Zipsi în casă la dânsul împreună cu soția sa, în flagrant delict de adulter, sau nu, prin întrebuințare de violențe, l'a jefuit constrângându-l să-i semneze și să-i dea o poliță și o chitanță prin care i s'a dat dator suma de 60 lei;

Având în vedere că vinovăția inculpatului de a fi comis acest fapt se stabilește din propria și reiterata sa mărturisire, cum și din arătările inculpatei Ruxandra Gh. N. Hublea, ale reclamantului și ale martorului N. Ghinescu, care desminte în mod categoric rezervele ce-i face inculpatul și susține că acela a cerut chiar în fața sa reclamantului, în timpul când era legat, suma de 100 lei, tocmindu-se și ajungându-se în cele din urmă la 60 lei, pentru cât i-a dat chitanța și polița aflate la dosar;

Având în vedere deci că este neîndoielnic că sus arătatele acte de creanță au fost extoarse reclamantului numai prin constrângerea și violențele exercitate asupra sa;

Având în vedere că chiar dacă arătările inculpatului ar fi exacte în fapt, și anume dacă ar fi adevărat că reclamantul legat fiind ar fi oferit el, din propria inițiativă, a da aceluia polița și înscrisul de 60 lei, este necontestat, dată fiind situația în care se găsea, că această generozitate a sa nu poate fi considerată ca o acțiune liberă și spontană, ci tot ca o consecință a violențelor și constrângerei exercitate asupra lui, fără de cari nu i-ar fi oferit acele înscrisuri, așa în cât nici în această ipoteză nu dispăre violența și constrângerea, elementele caracteristice ale faptului comis de inculpat;

Având în vedere că este de examinat, în drept, dacă acest fapt imputabil inculpatului constituie delictul de șantaj, pentru care fusese dat în judecată prin rechizitorul introductiv al D-lui Procuror, sau dacă nu intrunește elementele vreunei alte fapte penale;

Având în vedere că ultimul aliniat al art. 334 din codul nostru penal prevede cazul când cine-va, prin amenințări, numai verbale sau scrise, de a face revelațiuni sau imputațiuni difamatorii, va fi stors sau va fi cercat să stoarcă, fie bani, fie scrisuri sau semnături, care ar conține sau ar opera o obligațiune;

Având în vedere, prin urmare, că chiar dacă am considera că mijlocul prin care inculpatul a obținut dela reclamant polița și chitanța mai sus vorbite, ar fi fost numai amenințarea de a nu-l divulga că a comis un act reprobabil din punct de vedere și penal și moral, totuși acest fapt nu poate constitui delictul de șantaj, care nu-și are existența decât atunci când infractorul întrebuițează simple amenințări, fie verbale, fie scrise, fără a recurge la violențe și căi de fapt;

Având în vedere că legiuitorul din 1895 introducând în codica noastră penală delictul de extorsiune cunoscut sub numele de șantaj, în ultimul aliniat adăugat textului art. 334 din codul penal, a reproduș adlitteram dispozițiunile aliniatului 2 art. 400 din codul penal francez;

Având în vedere că legiuitorul făcând această inovațiune a omis de a reproduce în codul nostru penal și primul aliniat al sus arătatului text din codul francez, care prevede și pedepsește extorsiunea de înscrisuri și semnături prin întrebuițări de violențe, în ale cărui prevederi ar intra în mod stric juridic fapta imputată, în cazul de față, inculpatului Gheorghe N. N. Hulea;

Având în vedere că deși între faptele prevăzute de aliniatul 1 și 2 ale art. 400 cod penal francez există o mare afinitate, ele constituiesc însă două infracțiuni cu totul deosebite, cea prevăzută de aliniatul 1, având un caracter mult mai grav și fiind clasificată de lege ca crimă, pedepsită cu munca sîmnică pe timp mărginit;

Intrunirea acestor două fapte distincte într'un singur articol se explică numai prin împrejurarea că al 2, care prevede șantajul, fiind introdus mai târziu prin legea din 1863 Mai 13, s'a simțit nevoie a se respecta vechea numerotare a articolelor din cod;

Având în vedere că chestiunea ce urmează a se lămurii este aceea de a se ști dacă legiuitorul român, omițând de a introduce în codul nostru penal primul aliniat al art. 400 din codul penal francez, a înțeles a lăsa nepedepsite faptele prevăzute de acest text de lege, sau a considerat reproducerea lui ca superfluă întru cât asemenea fapte ar intra în cadrul vre'unui alt articol din codul penal?

Având în vedere că legiuitorul din 1895, fără nici un motiv plausibil, care să rezulte din expunerea de motive sau din debaterile parlamentare introducând ultimul aliniat al art. 334, a schimbat cu totul caracterul delictului de șantaj;

Având în vedere că pe câtă vreme în codul penal francez art. 400 face parte din clasa și materia furturilor, legiuitorul nostru a trecut șantajul la materie escrocheriei-probabil-numai pentru a consfinți un vechi uz al instanțelor noastre represive, cari înainte de a

exista acest text de lege pedepseau faptele de șantaj ca tentative de escrocherie;

Având în vedere că deși acest lucru nu rezultă în mod evident de nicăeri, dar biziindu-ne pe principiile generale de represiune, în baza cărora fapte de asemenea gravitate nu pot rămâne fără sancțiune penală, credem că motivul pentru care legiuitorul român nu a copiat dispozițiunile al 1, art. 400 din codul Francez nu este că a înțeles să lase extorsiunea de semnături și titluri prin violență sau constrângeri nepedepsită, ci pentru că această faptă intră perfect în prevederile art. 317 din codul nostru penal;

Având în vedere că probă că nu este o omisiune a legiuitorului nostru, rezultă din faptul că articolul 400 al. 1 nu a fost reproduș încă dela început, dela elaborarea codului nostru penal, deși al 1, al acestui articol există în codul penal francez, încă din anul 1810, dela înființarea lui;

Având în vedere că doctrina franceză recunoaște în mod unanim să extorsiunea prevăzută de art. 400 al. 1 din codul penal nu este de cât un furt comis prin forță, violență sau constrângere, care la noi este prevăzut și pedepsit de art. 317 din codul penal;

Având în vedere că doctrina franceză nu ajunge la această concluziune numai din motivul plasării art. 400 la materia furtului, ci din cauză că delictul de extorsiune are toate caracterele furtului, cu singure două deosebiri și anume: 1) Că obiectul extorsiunii în loc să fie nu lucru mobil sau bani, consistă în titluri, care constată sau descarcă de oare care obligațiuni și 2) extorsiunea, prin deosebire de furt, nu se operează contra voinței proprietarului ci cu învoirea lui forțată, constrânsă sau violențată (Garraud Tom. V, pagina 196; Faustin Hélie, Tom. V, pag. 276 și urm.);

Având în vedere, deci, că fapta inculpatului G. N. Hulea intră perfect în cadrul art. 317 cod penal, constituind crima de tâlhărie, chiar dacă am lua ca bune declarațiunile sale, cum că reclamantul fiind legat, s'a oferit el să-i dea polița și chitanța de 60 lei, fără ca dânsul să i-le ceară;

Având în vedere că această privință doctrina și în special cea germană, aplicabilă în totul la noi întrucât redacțiunea art. 230 cod prusian și 249 din actualul cod german este aproape identică cu art. 317 codul nostru penal, stabilește că există tâlhărie și atunci când persoana amenințată predă de bunăvoie lucrul, întrucât predarea prin constrângere e echivalentă cu luarea prin violență (Beseler Kommentar, Caet II, pag. 443);

Având în vedere că din instrucțiunea urmată în cauză nu se stabilește nici o probă de vinovăție în contra inculpatei Ruxandra G. N. N. Hulea de a fi ajutat sau asistat pe ștoul la comiterea acestui fapt;

Pentru aceste motive în unire cu rechizitorul definitiv al D-lui Procuror local.

Jude Instructor (s) GH. Alimănescu

NOTA. Când am scris nota precedentă nu cunoșteam această ordonanță, care merită să fie lăudată pentru valoarea ei deosebită. Cu atât mai mult regretam că ea fost infirmată în loc să fie apreciată după dreapta ei valoare.

I. TANOVICIANU

Judecătoria ocol. rural Scărișoara-Romanați

Audiența de la 17 Aprilie 1914

Neretroactivitatea legilor. — Legea judecătoriilor de ocoale — Art. 111 din această lege — Chestiune de fond. — Dacă poate avea efect retroactiv.

Proba cu martori. — Admisibilitatea ei, când e vorba de dovedirea unor fapte materiale — (Art. 1191 c. civ.).

1. Legea judecătoriilor de ocoale, fiind o lege de procedură civilă, cu ale cărei dispozițiuni se înlanțue și se completează, i se aplică aceleași reguli de drept, cu excepția derogățiilor exprese cuprinse întrânsa.

Prin urmare, art. 111 din legea judecătoriilor de ocoale, fiind privitor la o chestiune de fond, iar nu la simple acte de procedură, nu poate avea efect retroactiv.

2. Deși potrivit art. 1191 din codul civil proba cu martori nu se primește decât până la suma sau valoarea de 150 lei vechi, acest principiu nu se aplică decât când e vorba de acte sau fapte juridice, nu însă și atunci când e vorba de dovedirea faptelor materiale.

Judecata,

Considerând că potrivit art. 404 din procedura civilă o hotărâre judecătorească se poate executa timp de 3) de ani dela data sa;

Că art. 111 din legea judecătoriilor de ocoale reduce acest termen la zece ani curgători dela data când hotărârea a rămas definitivă;

Considerând că hotărârea ce se execută fiind pronunțată în anul 1885 urmează a se ști dacă se mai poate sau nu executa;

Considerând că potrivit art. 1 din codul civil legea nu dispune decât pentru viitor, ea nu are putere retroactivă;

Că acest principiu de drept suferă totuși mai multe excepții; astfel legile penale, interpretative, politice, cele relative la organizarea judecătorească, procedură, competență și executare se decide că au efect retroactiv (Alexandrescu, Vol. I, pag. 83 și urm., Nacu, Vol. I, pag. 41 și urm.);

Considerând că în ce privește legile de procedură se decide că numai dispozițiile relative la formă adică cele de procedură propriu zise au efect retroactiv, căci scopul lor fiind de a sigura o mai bună administrație a justiției, părțile nu pot avea un drept câștigat la formele și jurisdicțiile pe care legea le institue în interes public; dacă însă e vorba de dispozițiuni privitoare la fondul dreptului se va aplica legea veche căci alt-fel s'ar isbi în drepturi câștigate. În acest sens: Alexan-

drescu Vol. I. ed. II-a pag. 86 și urm. în unire cu autorii și jurisprudențele citate în notă, pag. 87; Glasson, Vol. I ed. II-a, pag. 13 și urm.; D. Neagu vol. I, pag. 28, No. 22, și urm. cum și autorii și jurisprudențele acolo citate; Em. Dan, pag. 8-6;

Considerând că art. 742 pr. civ. prin modul cum e redactat nu face decât aplicarea acestor principii, cea ce rezultă și mai invederat din expunerea de motive privitoare la acest text;

Că legea judecătoriilor de ocoale fiind o lege de procedură civilă cu ale cărei dispozițiuni se înălțuiește și se completează (Corneliu Botez pag. 783), i se vor aplica aceleași reguli de drept cu excepția derogărilor exprese cuprinse într'însa;

Că, deci, art. 111 din legea judecătoriilor de ocoale fiind privitor la o chestiune de fond și nu la simple acte de procedură nu poate avea efect retroactiv. În acest sens și Corneliu Botez Codul de ședință al judecătorului de ocol, pag. 1156 și 1157;

Că ast-fel fiind, acest motiv se găsește nefondat și se respinge;

În ce privește proba cu martorii carută de ambele părți;

Considerând că potrivit art. 1191 cod. civil proba cu martori nu se primește decât până la o sumă sau valoarea până la 150 de lei vechi;

Că acest principiu nu se aplică decât când e vorba de acte sau fapte juridice, nu însă și simplelor fapte materiale cum de ex: cultivarea unui pământ, locuirea, distrugerea, repararea unei case, executarea unui contract etc (Alexandrescu Tom II, pag. 250; Nacu vol. II, pag. 826) chiar când aceste fapte ar fi producătoare sau extinctive de obligațiuni (Planiol Tom. II, pag. 372);

Că, deci proba testimonială cerută de ambele părți se găsește admisibilă în cauză și urmează a se încuviința;

Pentru aceste motive, Judecata admite, etc.

(s) Judecător, I. T. Georgescu.

(s) Grefier, P. Florescu.

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI ÎN ALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASATIE S. I

Recurrent Drăgănescu & Bunea prin d-l avocat Sadoveanu.
Intimat V. Vexler & fii prin d-l avocat Kefner.

Contract de închiriere. — Clauza denunțării contractului într'un termen fixat. — Notificare din partea proprietarului că voește a uza de această clauză. — Dacă este suficientă prin scrisoare recomandată sau trebuie făcută prin Portărei? Art. 1079 c. civ.

În contractele de închiriere în cari se prevăd clauza denunțării contractului, într'un termen fixat, fără să se specifice că o asemenea denunțare se va face printr-o notificare prin Portărei, notificarea prin scrisoare recomandată, este insuficientă, căci printr'însa chiriașul a fost încunoștiințat de proprietar că înțelege a uza de clauza care-i dă dreptul de a denunța contractul. (Cas. s. I, decizia No. 88 din 5 Februarie 1916, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței No. 285/915 a Trib. Co-vrului s. I).

CASATIE S. II

Recurrent Amet Ismail, lipsă.
Ministerul Public prin d-l Procuror Fr. Papp.

Jurați. — Chestiuni. — Precugetare. — Art. 361 pr. penală.

Precugetarea fiind o circumstanță agravantă, ea trebuie să facă obiectul unei chestiuni separate la Curtea cu

jurați. Casatie secția II decizia penală No. 2714 din 3 Noembrie 1915, prin care s'a casat deciziunea Curței cu Jurați din județul Constanța No. 22/915.

CASATIE S. III

Recurrent Ministerul de Finanțe prin d-l avocat C. Marinescu.
Intimat Gustav Huch asistat de d-l avocat St. Cornea.

Registre comerciale. — Stabiliment de băi. — Fapte de comerț. — Art. 3, 7 și 22 c. com. și 85 legea timbrului.

Când se constată că acel ce exploatează un stabiliment de băi cumpără diferite mărfuri necesare exploatațiunii, pe cari în urmă le revinde sau le închiriază clienților în stabilimentul său de băi, fie în natură fie sub altă formă, speculând asupra lor și această speculațiune o exercită în mod obicinuit, în asemenea condițiuni el este comerciant, potrivit art. 3 din codul de comerț, și deci este obligat a avea registrele prevăzute de art. 22 din codul comercial, timbrate și parafate potrivit dispozițiunilor legilor fiscale în vigoare. (Cas. s. III No. 61 din 2 Februarie 1916, prin care s'a casat sentința Trib. Ilfov secția IV No. 331/915).

D-l Codreanu, redactorul-proprietar al acestui ziar, a fost crud lovit prin moartea mamei sale. În mormântarea a avut loc Sâmbătă 2 Aprilie cor., la Cimitirul Șerban-Vodă (Belu).

Condoleanțele noastre cele mai sincere.